

*Звіт про результати
моніторингового дослідження
виховного простору
ОЗ «Мостиський заклад загальної середньої
освіти №1 I-III ступенів
Мостиської міської ради Львівської області»*

2024 н.р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
.....	
Розділ І. Стислий опис методики дослідження.....	
Розділ ІІ. Аналіз результатів дослідження.....	
Висновки	
.....	

ВСТУП

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ ЗВІТУ

Виховний простір – це чинник інтегрованого впливу на процес формування і розвиток особистості з метою забезпечення відчуття психологічного комфорту і сприятливих умов для самовизначення, саморозвитку й самореалізації.

Стандартні вимоги до виховного простору:

- ✓ **безпечний:** гарантуються дотримання прав дитини, педагогічний захист та підтримка дітей у розв’язанні життєвих проблем;
- ✓ **сповнений довіри:** існує взаєморозуміння та співпраця здобувачів освіти та педагогів у розв’язанні соціально значущих і особистих проблем;
- ✓ **демократичний:** дитині забезпечується можливість творити власну ідентичність, особисті взаємини, планувати власне навчання та участь у позаурочній діяльності, забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб’єктів виховного процесу;
- ✓ **патріотичний:** панує повага до державної мови та відданість Батьківщині, забезпечується можливість пізнавати історію та здобутки культури рідного краю, формується громадянська ідентичність, досвід громадянської поведінки та соціальної відповідальності;
- ✓ **відкритий:** відбувається вільний обмін інформацією між усіма учасниками освітнього процесу, взаємодія з іншими закладами освіти та місцевим організаціями;
- ✓ **культуротворчий:** панує людяність, повага до загальнолюдських цінностей, прав людини та її гідності, толерантність.

I. Стислий опис методики дослідження

Дослідження якості виховного простору проводилось 20 квітня 2023 року. Воно передбачене наказами департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації від 16.03.2023 року № 02-01/01/63 та від 28.03.2023 р. №02-01/01/70. Дослідження проводиться в рамках проєкту «Оцінювання якості освітнього середовища: е-інструментарій вимірювання показників» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021 - 2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта». П.7).

У дослідженні взяли участь 60 педагогічних працівників, 137 батьків, 75 учнів 4 класів, 55 восьмикласників та 51 десятикласників.

Виконавці дослідження ставили перед собою такі ключові запитання :

1.Якою мірою заклад гарантує безпеку життєдіяльності учнів та комфортні умови виховання?

2.Наскільки в закладі захищені людська гідність, рівність та справедливість?

3. Наскільки учасники освітнього процесу покладаються один на одного та співпрацюють у розв'язанні суспільно значущих та особистих проблем?

4.Якою мірою демократизовано шкільне життя?

5. Наскільки забезпечено можливості учнів самоідентифікуватися як українці та набути досвіду громадянської поведінки?

Для конкретизації відповідей на ці запитання використовувалися такі критерії:

-відповідність теплового, харчового, робочого та поведінкового режимів встановленим нормам;

-відповідність стилю спілкування працівників школи з учнями та батьками методичним нормам;

- відповідність оцінювання навчальних досягнень та поведінки учнів встановленим критеріям;
- відповідність цілей освіти, що реалізуються в закладі, потребам учнів та батьків;
- актуальність визначених педагогами цілей навчання і виховання (зорієнтованість на вимоги і рекомендації нормативних документів про освіту);
- корисність запланованих і проведених шкільних виховних проєктів;
- ефективність шкільних виховних проєктів;
- проінформованість громадськості про життя закладу.

Дослідження проходило за визначеною процедурою:

- 1) створено робочу групу для проведення анкетування в електронному форматі;
- 2) складено графік проходження анкетування для учнів, батьків та педагогів;
- 3) моніторингове дослідження відбувалося у кабінетах інформатики. Всі анкети респонденти заповнювали самостійно, без втручання сторонніх осіб, у межах визначеного для цього часу;
- 4) моніторингове дослідження відбувалося без порушень процедури, також не було виявлено істотних порушень, які б вплинули на його результати.

II. Аналіз результатів дослідження

I. Безпечний

Ключове питання: «Якою мірою в закладі освіти забезпечуються необхідні умови виховання та педагогічний захист учнів?»

Показники цього простору можна вважати досить високими, оскільки більшість учасників освітнього процесу обізнані з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій(пожежі чи повітряної тривоги). Крім того, 99 % педагогів ніколи не стикалися з порушеннями права на свободу совісті, дискримінацією за расовою, етнічною чи релігійною ознакою, хоча інколи з булінгом стикались майже 4% педагогів.

Більшість педагогів дотримуються норм навчального навантаження на учнів та вважають ,що немає невиправданих пропусків уроків. Педагоги не помічали на території вживання алкоголю чи наркотиків. Проте питання паління цигарок потребує більшої уваги. Вважаємо, це пов'язано з поширенням електронних цигарок серед молоді. Педагоги зазначають, що майже немає зривів уроків та конфліктних ситуацій, пов'язаних з крадіжками. На думку більшості педагогів, медичне обслуговування в закладі відповідає вимогам.

Більшість наших п'ятикласників вважає, що повітря в закладі завжди свіже, в класі тепло,а освітлення дозволяє комфортно писати і читати, але потрібно звернути увагу на діяльність шкільної їдальні, бо лише половина учнів харчуються в ній. Зокрема, приміщення закладу дітям дуже подобаються та стимулюють навчатися. Про це свідчать високі показники з цього питання.

Наш педколектив цілеспрямовано веде роботу з профілактики шкідливих звичок. Більша частина учнів ніколи не палилила цигарок, не знущалася з інших учнів, не вживала алкоголю. Особливу увагу слід звернути на списування домашніх завдань, бо ці показники теж потребують покращення.

Якщо говорити про дев'ятикласників, то тут температурний режим має менші показники. Думаємо, це пов'язано з розташуванням кабінетів у північній

та південній частинах. Показник дітей, яких цькують, є досить низьким – 3 %. Взаємодія між педагогами та учнями на високому рівні, 80 % учнів вважають, що педагоги на них сердяться, але не погрожують і не ображають. Якщо проаналізувати причини дискомфорту учнів, то ми побачимо, що майже 30 % ніколи його не відчували, але необхідність вислуховувати докори вчителів перед усім класом відчуває чверть учнів. Наші учні не відчують зневажливого ставлення педагогічних працівників до себе, цькування чи образ з боку дирекції чи педагогів.

Найстарші учні нашого закладу, десятикласники, також вважають, що температурний режим потребує покращення, але знову ж таки ми пов'язуємо це з різним розташуванням кабінетів. Радіємо, що показник дітей, які не відчують дискомфорту, є вищим, ніж у 8 класі. Більша частина дітей його не відчуває. Необхідність вислуховувати докори педагогів перед усім класом є проблемою для наших учнів, яка потребує вирішення. Також вищим є показник харчування у шкільній їдальні. Більшість учнів вважає, що у їдальні смачно готують і їжа їм подобається. Існує незначна проблема шкідливих звичок серед старшокласників. Більшість десятикласників ніколи не бачила вживання алкогольних напоїв на території закладу, хоча питання з палінням цигарок потребує посиленого контролю та профілактики. Інколи наші учні стають свідками розбірок, або бійок. Зараз такий, на нашу думку, не надто приємний показник, ми пов'язуємо із нестабільною ситуацією в країні, яка впливає на поведінку усіх учасників освітнього процесу. Якщо говорити про учнів, яких цькують, то цей показник є дуже низьким, що не може не радувати. Якщо проаналізувати, якою мірою у закладі захищено права і свободи учнів, зокрема ті, що визначені Конституцією, то ми побачимо, що більшість дітей не має потреби їх відстоювати, бо такі права не порушуються.

Дуже важливою для нас є думка батьків. Ми радіємо, що більше 76% вважають комфортним перебування дітей у закладі, такий самий показник, де батьки не бачили фактів розпивання алкоголю на території закладу. Але на паління цигарок, на думку батьків, потрібно звернути особливу увагу.

Більшість батьків не бачила випадків цькування та невиправданих пропусків уроків. Впевнені, це є результатом тісної взаємодії класних керівників із батьками. Відповідно до відповідей батьків, бачимо, що потрібно звернути увагу на лихослів'я наших учнів. Вирішення цієї проблеми вбачаємо у співпраці з батьками та профілактиці інтернет- залежності серед здобувачів освіти.

II. Відкритий

Ключове питання : « Якою мірою учасники освітнього процесу залучені до громадської діяльності та життя громади? »

Відповідно до даних , які ми отримали після проведення цього моніторингового дослідження , можна зробити висновок, що простір нашого закладу є достатньо відкритим, оскільки:

- Більшість педагогів ставиться до дітей з особливими освітніми потребами так само, як і до інших школярів. Соціально-психологічна служба , асистенти вчителів велику увагу приділяють дітям з ООП. Якщо взяти до уваги показники взаємодії адміністрації закладу з педагогами, то ми побачимо, що керівництво закладу відкрите до спілкування, знаходить час для обговорення проблем, хоча не всі педагоги вважають, що їхні пропозиції керівництво враховує і розглядає. Більшість працівників без побоювань висловлює власну думку, навіть якщо вона не збігається з думкою керівництва. Крім того, педагоги вважають, що в закладі захищені права учнів та їхніх батьків як учасників освітнього процесу. Це зумовлено тісною співпрацею батьків та педагогів. Батьківські лекторії, круглі столи, групові та індивідуальні консультації - це все дає змогу краще зрозуміти одне одного та знайти шляхи вирішення спільних проблем. Згідно з даними, простір нашого закладу можна вважати відкритим, бо ухвалені адміністрацією рішення та результати роботи оприлюднюються на зборах, директор щорічно звітує перед колективом закладу, також дуже інформативним є сайт закладу та соціальні сторінки , на яких висвітлюється наша діяльність. Кожен із цих критеріїв має досить високий відсотковий показник – 75%, 96% та

71% відповідно. Більшість педагогів бере участь у розробленні таких офіційних документів : річного плану роботи , освітніх та виховних програм, правил внутрішнього розпорядку. Будемо працювати над збільшенням кількості педагогів, які братимуть участь у розробленні процедури 80 % внутрішньої системи забезпечення якості освіти, бо зараз цей показник становить третину педагогів. Щоб забезпечити академічну доброчесність, майже 90 % педагогів наполягають на самостійному виконанні завдань. Велика частина вчителів розробляє завдання, які унеможлиблюють списування. Відповідно до даних моніторингу, педагоги вважають, що в закладі прозора система оцінювання знань учнів.

- Проаналізувавши відповіді наших четвертокласників, бачимо, що більшість із них йде до закладу з радістю, бо їм подобається вчитися і вони люблять проводити час з однокласниками. Тішить те, що майже 100 % учнів 4 – х класів можуть звернутися за допомогою до вчителів, якщо виникатиме така потреба. Коли ми проаналізували питання, пов'язані з оцінюванням, то побачили, що учні вважають його справедливим, хоча для деяких потрібні додаткові пояснення тієї чи іншої оцінки. Питання взаємодії з дітьми з особливими потребами також стояло перед нашими четвертокласниками, і ми отримали результати – 95 % здобувачів освіти ставляться до дітей з особливими потребами так само, як і до всіх інших. Здебільшого четвертокласники подобається, як учителі проводять уроки. Вважаємо, що позитивним показником є те, що майже 85 % учнів переконані, що їхні батьки беруть участь у шкільному житті. Більшість наших четвертокласників має можливість спілкування з дітьми з інших закладів. Це зумовлено організацією спортивних змагань, спільних екскурсій та святкувань.

- Восьмикласникам, десятикласникам, так само і четвертикласникам, подобається проводити час з однокласниками, а ще їм цікаво, що відбувається в закладі. Показник того, що учням подобається ходити в навчальний заклад, бо їм цікаво вчитися, є не надто високим, але це можна пояснити особливостями підліткового періоду, зокрема орієнтації на однолітків. Восьмикласники

відповідали на питання, що стосуються дітей з ООП: більшість учнів зазначила, що ставляться до дітей з ООП так само, як до всіх інших. Хоча є й такі, які не звертають на них уваги. Розуміємо, що над цією темою потрібно попрацювати, щоб збільшити кількість учнів, які будуть із зацікавленістю та бажанням спілкуватись з дітьми з ООП, бо така взаємодія допоможе їм швидше соціалізуватись та пристосуватись до шкільного життя.

Про відкритість нашого виховного простору свідчать хороші показники щодо організації зустрічей з громадськими активістами, організаціями, волонтерами та учасниками бойових дій. На жаль, є учні, які не знають про такі зустрічі. Вважаємо, це зумовлено тим, що тематичні зустрічі організовуються не для всіх класів. Розуміємо, що такі зустрічі є дуже важливими, продовжимо працювати в цьому напрямку. Якщо проаналізувати взаємодію дирекції закладу та учнів щодо організації акцій з благоустрою школи чи навколишнього громадського простору, то ми побачимо, що майже половина учнів задоволена такою взаємодією, бо їхню ініціативу завжди підтримували. Так само, як і четвертокласники, учні 8 класу мають можливість спілкуватися з дітьми з інших шкіл. Це зумовлено організацією спортивних змагань, спільних екскурсій та святкувань. Але показник восьмикласників є нижчим, ніж у учнів 4 класу. Вважаємо, що це зумовлено меншою активністю восьмикласників у спортивному та культурному житті школи. Проаналізувавши відповіді учнів на питання, що стосуються організації екскурсій та подорожей, розуміємо, що показник є високим.

Особливу увагу приділяємо взаємодії з батьками. Це дуже важливо для формування відкритого виховного простору. Проаналізувавши відповіді батьків, ми бачимо, що більшість (72 %) упевнені, що педагоги виставляють справедливі оцінки, а вимоги до учнів також є справедливими. Майже половина батьків брала участь у розробленні стратегії розвитку закладу освіти. 42 % батьків брали участь у виховних справах та заходах, які відбувалися в закладі, зокрема ініціювали окремі виховні заходи та допомагали організаційно. Якщо говорити про форми взаємодії, відповідно до відповідей батьків, використовуються найчастіше такі: батьківські збори(90%), спілкування через

електронні засоби зв'язку(62%). Потрібно покращити показники залучення батьків до тематичних тренінгів та батьківських лекторіїв. Відповіді батьків так само, як і відповіді учнів, показують , що заклад активно співпрацює з різними організаціями, волонтерами ,активістами , а також організовує зустрічі з воїнами та захисниками. На відкритий виховний простір у нашому закладі вказує і те, що більшість ініціатив батьків підтримується дирекцією закладу. Так відповіли понад 59% опитаних батьків. Більше 85% батьків вважають, що керівництво закладу відкрите для спілкування, а класні керівники враховують пропозиції батьків. Проаналізувавши відповіді батьків, які стосуються співпраці у розробленні офіційних документів, бачимо, що ці показники потребують покращення, бо лише частина батьків бере участь у розробленні програми розвитку закладу освіти та складанні річного плану роботи батьківського самоврядування. Але частина батьків не брала участі у розробці жодного документа. Думаємо, це зумовлено зайнятістю батьків, а деякі з них вважають, що не достатньо обізнані специфікою роботи закладу, щоб брати участь у подібних заходах. Важливим показником відкритості освітнього процесу є функціонування батьківського самоврядування. Понад 69 % опитаних батьків хоч раз були представниками цього органу . Також більшість батьків вважає, що вибори до органу батьківського самоврядування проходять прозоро, а норми є повністю дотриманими. Частина батьків (9 %) не знає про ці заходи нічого. Це вказує на те , що потрібно покращити взаємодію між класними керівниками, дирекцією та батьками. Продовжуючи тему батьківського самоврядування, ми бачимо , що цей орган щорічно звітує на зборах батьківської громади. Орган батьківського самоврядування відстоював інтереси батьківської громади на педагогічній раді та перед адміністрацією закладу (так вважають майже 40% опитаних), допомагав педагогам проводити загальношкільні урочистості (30 %), хоча частина батьків не має інформації про роботу органів батьківського самоврядування. Це питання потребує особливої уваги та залучення усіх батьків до освітнього процесу.

III. Демократичний

Ключове питання : « Наскільки демократизоване шкільне життя?»

Оскільки заклад є моделлю мінісупільства, то він може навчити своїх учнів основних принципів демократичної культури, а саме : учні можуть висловлювати свої інтереси і погляди з почуттям впевненості й самоповаги; ставитися одне до одного із взаємною повагою, у тому числі емпатією і готовністю до співпереживання; можуть врегулювати конфлікт ненасильницькими засобами, тобто прислухатися одне до одного, іти на компроміс; вчаться сприймати встановлену організаційну структуру, яка одночасно і захищає, й обмежує їхні особисті права та свободи; розуміють політику як практичне зусилля, націлене на вирішення важливих проблем, що вимагають уваги; беруть участь у процесі виборів представників і в ухваленні рішення; приймають відповідальність за їх рішення і вибір. Якщо проаналізувати усі критерії демократичності виховного простору, то відповідно до показників, які ми отримали, можна зазначити, що виховний простір нашого закладу можна назвати демократичним, оскільки:

- більшість педагогів нашого закладу ніколи не відчувала тиску на себе з боку адміністрації, хоча є невеликий відсоток тих, що відчував тиск із боку учнів. Крім того, ми бачимо, що учнівство має можливість вільно висловлювати свою думку, а адміністрація закладу та педагогічний колектив це заохочують. Показником демократичності є взаємодія адміністрації закладу та учнівського самоврядування. Майже всі педагоги вважають, що вибори до органу учнівського самоврядування пройшли з повним дотриманням норм положення про вибори. Крім того, більшість педагогів зазначає, що в основному учнівське самоврядування звітує на щорічних учнівських конференціях, а президент розповідає про свою діяльність перед учнівським парламентом.
- Учні 4 класів задумалися над питанням : « Де ти і твої однокласники можете щиро висловлювати свою думку про життя школи?». Але є й такі, що не можуть відкрито висловити свою думку. Переконані, що це

пов'язано з особливостями темпераменту таких учнів. Тішить той факт, що четвертокласники глибоко обізнані з діяльністю органів учнівського самоврядування. Понад 80% вважають, що учнівське самоврядування створене для того, щоб відстоювати інтереси та захищати права учнів, брати активну участь в ухваленні важливих для закладу рішень.

Більша частина учнів 8 класу вважає, що завжди буде вислухана, хоча є невеликий відсоток учнів, на думку яких, реакція педагогів на їх власну думку може бути агресивною. Якщо говорити про оцінювання, то тут думки наших учнів розділились: третина вважає, що їх оцінюють справедливо, ще третина переконана, що справедливість є не завжди, є і такі учні, які думають, що їх оцінюють несправедливо. Ми переконані, що учні не до кінця зрозуміли критерії оцінювання, і тому в них склалося таке враження про справедливість оцінювання. Восьмикласники мали відповісти на питання : «Де ти можеш безперешкодно висловити власну думку?»

Найпопулярнішими варіантами є батьківські збори та розмови з класним керівником, хоча п'ята частина учнів не мала бажання висловитись про події шкільного життя . Як ми вже зазначали раніше , діяльність органів учнівського самоврядування є показником демократичності. Більшість восьмикласників брала участь у виборах класного активу та президента закладу. Третина учнів не брала участі в голосуванні. Переконані, що цей показник зумовлений низькою мотивацією до участі в житті закладу.

Більшість учнів 8 класу вважають, що вибори президента закладу пройшли з повним дотриманням процедури, хоча зазначають про окремі незначні порушення. Понад 70 % восьмикласників вважають, що користь від органів учнівського самоврядування полягає в ухваленні потрібних учням рішень. Якщо проаналізувати відповіді учнів на питання : « Якою мірою у школі захищені права та свободи учнів?» , то ми побачимо , що понад 68% вважає: їхні права є захищеними і немає потреби їх відстоювати. Частина учнів зазначає, що є права , які все-таки потрібно відстоювати.

Учні 10 класу також переконані, що їхні права в закладі є захищеними, органи учнівського самоврядування обираються чесно і прозоро, з

дотриманням усіх вимог. Крім того, в учнів 10 класу була можливість оцінити ставлення педагогів та адміністрації до органів учнівського самоврядування. Згідно з показниками, педагоги та дирекція зважають на рішення органів учнівського самоврядування, хоча частина учнів вважає, що цим органам потрібно надати більше самостійності. Десятикласники найчастіше висловлюють свою думку щодо шкільного життя у спілкуванні з класним керівником, крім того, вони впевнені, що їх почують та вислухають.

- Батьки як учасники освітнього процесу також мали можливість висловитись про демократичність виховного простору нашого закладу. Перед батьками стояло питання про систему оцінювання. Більшість опитаних вважає її прозорою. Радує факт, що майже 94% батьків ніколи не відчували тиску на себе, а деякі з них відчували тиск з боку інших батьків. Також більшість батьків зазначила, що без вагань може висловлювати власну думку, а права батьків як учасників освітнього процесу є захищеними.

2/3 батьків брали участь у виборах до органів батьківського самоврядування і вважають, що ці вибори були проведені з дотриманням усіх норм. Якщо проаналізувати форми комунікації, які класний керівник використовує з батьками, то опитані батьки зазначили : батьківські збори - 91%, індивідуальні зустрічі – 49% та спілкування через засоби електронного зв'язку – 53%.

IV. Сповнений довіри

Ключове питання: « Наскільки учасники освітнього процесу покладаються один на одного та співпрацюють у розв'язанні суспільно значущих та особистих проблем?»

Щоб зрозуміти рівень довіри в освітньому середовищі, потрібно проаналізувати міжособистісні взаємини між усіма учасниками освітнього процесу. Відповідно до даних , які ми отримали, провівши це дослідження, робимо висновок, що в нашому закладі панують товариські та довірливі взаємини, а освітній простір є сповненим довіри, оскільки:

- Більшість педагогів вважає міжособистісні відносини довірливими та товариськими, також такими є відносини з дирекцією, здобувачами освіти та батьками.

Важливим показником довіри в колективі є взаємодія учня та вчителя. Майже 97% педагогів завжди відповідають на звернення здобувачів освіти та дають поради, якщо це потрібно. Проаналізувавши співпрацю педагогів з адміністрацією закладу, бачимо, що дирекція у більшості випадків підтримує ініціативи педагогів, якщо і траплялися непередбачувані конфлікти, то шукали шляхи їх вирішення, незважаючи на те, що більшість педагогів ніколи не стикалися з поняттям «конфлікт» у навчальному закладі. Крім того, більшість педагогів обговорює з учнями поїздки та позаурочні заходи. Також ми бачимо, що ця довіра є взаємною, бо більшість наших учнів могла проводити позаурочні заходи(свята, тематичні вечори, змагання) під власну відповідальність. Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти, ми бачимо, що більшість дітей може звернутися до педагогів з проханням про допомогу. Про довірливі стосунки між здобувачами освіти і педагогами свідчить і робота психологічної служби закладу, яка оцінена на високому рівні.

- Майже 100 % учнів 4 класу зазначили, що можуть звернутися за допомогою до педагогів, якщо виникне така потреба. Такий високий показник свідчить про довірливі стосунки між здобувачами освіти та педагогами. Найбільше учні довіряють керівникам та вчителям. Перед здобувачами освіти стояло питання: «Як склалися твої стосунки з іншими учнями та педагогами?» . Понад 87 % учнів стверджують, що є в добрих стосунках з іншими учнями. Думаємо, що такі хороші показники є результатом позитивного психологічного клімату класу. Крім того, більшість здобувачів освіти разом із класним керівником обговорювала проведення позаурочної діяльності. Це свідчить про згуртованість класного колективу. Про дружні стосунки та взаємоповагу між здобувачами освіти свідчить те, що майже 92 % опитаних не насміхаються один з одного в разі невдачі. Така взаємопідтримка та взаємодопомога є дуже

важливою у шкільному колективі. Вона сприяє гармонійному розвитку особистості та розвиває ключові компетентності.

- Якщо проаналізувати відповіді восьмикласників, то ми побачимо, що вони відрізняються від відповідей учнів 4 класу. Якщо четвертокласники найбільше довіряють керівництву та вчителям, то дев'ятикласники віддали перевагу класному керівнику. Хоча частина здобувачів освіти в 8 класі не довіряє нікому. Цей факт нас не здивував, бо особливістю підліткового віку є недовіра, настороженість та боязнь бути не почутим чи проігнорованим. Якщо проаналізувати питання, що стосується помилок при відповідях на уроці, то ми побачимо, що понад 40% здобувачів освіти зовсім не акцентують на цьому увагу, а третина старається підказати чи підтримати однокласника. Це свідчить про позитивний клімат класу. Перед здобувачами освіти стояло питання: «Як ти думаєш, твої батьки довіряють учителям?». Проаналізувавши відповіді, ми бачимо, що лише частина здобувачів освіти бачить таку довіру. Здебільшого це залежить від ситуації. Показники цього критерію розділилися майже однаково. Немає чіткої картини, і це свідчить про неоднозначність стосунків між батьками та педагогами, на думку восьмикласників.

Як і Восьмикласники, учні 10 класу найбільше довіряють класному керівнику, але тут ми бачимо і збільшення довіри до шкільного психолога. Пов'язуємо це із бажанням розставити пріоритети, проведенням психологами профорієнтаційної роботи, та особливою увагою практичних психологів до випускників. Продовжуючи тему діяльності психологічної служби, бачимо, що здобувачі освіти 10 класу знають про можливість консультування практичного психолога за потреби. але такої потреби в них не виникало. 14% здобувачів освіти не готові довіряти нікому, зокрема і шкільному психологу. Аналізуючи дані моніторингу, ми вже розглядали питання: «Якщо Ви чи Ваші однокласники, відповідаючи, помиляються, як на це реагує решта класу?» Беручи до уваги відповіді десятикласників, бачимо, що вони досить толерантні: більшість намагається підказати правильну відповідь і не акцентує на помилці уваги. Такий показник свідчить про згуртованість класного колективу та

сформованому відчутті взаємопідтримки та взаємоповаги. Розглядаючи питання : «Якщо вам складно було зрозуміти якусь тему на уроці, чи допомагали вам учителі у ній розібратися?», побачили, що здебільшого це залежить від учителя і від теми.

Здобувачі освіти відповідали на питання : « Чи організовували у вашому класі побори (грошима , цінними подарунками) на потреби вчителів або школи (наприклад , на дні народження , на ремонт та облаштування класу/кабінету)?» , аналізуючи відповіді, ми бачимо, що більшість учнів , спільно вирішує , на що і скільки зібраних грошей здавати, це – не побори (понад 60 %). Також частина здобувачів освіти зазначила, що вчителі подарунків не вимагають, гроші збирають з ініціативи окремих батьків. Цей показник свідчить про прозорість взаємовідносин між педагогами та здобувачами освіти, а слово «побори» учні не використовують. Радіємо, що , відповідаючи на питання : « Чи подобається вам відвідувати школу?» , здобувачі освіти 10 класу майже одногосно відповіли «так». Це вказує на позитивний психологічний клімат класу та закладу, зацікавленість здобувачів освіти в освітньому процесі.

- Важливим показником довіри чи недовіри є думка батьків. Аналізуючи питання : « Ваша дитина охоче ходить до школи?» ,ми бачимо хороші показники, понад 62 % відповіли «так» , хоча є частина батьків, які вважають , що бажання йти до школи інколи зникає. Ми пов'язуємо це зі змінами настрою дітей, частими тривогами та нестабільним емоційним станом здобувачів освіти. Крім того, більшість батьків вважає заклад освіти згуртованою спільнотою, педагоги та дирекція разом вирішують проблеми та довіряють одне одному. Це вказує на те, що батьки добре ознайомлені з діяльністю закладу та взаємодією педагогів та адміністрації, яка базується на засадах довіри та підтримки. Понад 79 % опитаних батьків зазначили, що дирекція погоджувала з батьківським комітетом усе, що потрібно. Незважаючи на такий високий показник, 13 % батьків не знають,що саме потрібно погоджувати. Думаємо, це

пов'язано з тим , що більшість питань обговорюється саме з представниками батьківського комітету, а не з усіма.

V. Патріотичний

Ключове питання : «Наскільки забезпечені можливості учнів самоідентифікуватися як українці та набутти досвіду громадянської поведінки?»

У час , коли наша країна бореться за свою свободу і незалежність , цей критерій освітнього середовища є надзвичайно важливим. На думку респондентів, освітній простір нашого закладу можна назвати патріотичним, оскільки :

- публічне спілкування та освітній процес у закладі відбувається виключно українською мовою (так вважають майже 99 % опитаних педагогів). Якщо у закладі проходили заходи патріотичного спрямування , то майже 70 % здобувачів освіти із задоволенням брали в них участь , а 30% - з цікавістю , постійно їх відвідували. Крім того, більшість педагогів зазначає, що учні ініціюють проведення заходів патріотичного спрямування, що свідчить про їхню громадянську позицію. Також 100 % педагогів написали, що ніколи не помічали неповаги до державних символів України. Часто заклад відвідують наші випускники-воїни чи захисники України. Такі зустрічі є дуже важливими. Про це свідчить високий показник : майже усі педагоги брали участь у таких зустрічах. Крім того, більшість педагогів зазначила, що у школі пропагують волонтерство та організовують різноманітні акції. Впевнені, що такі заходи формують самоідентичність особистості, вчать дітей любити ближнього та свою країну.
- Наші четвертокласники також зазначили, що розмовляють з ними лише українською мовою (так відповіли 96 % опитаних, 4% - переважно,

переконані, що мова йде про уроки англійської мови, де вчителі звертаються до дітей англійською). Патріотичним наш освітній простір можна назвати, бо 97 % здобувачів освіти 4 класу вміють виконувати Гімн України.

- Восьмикласники також підтримують факт, що заклад шанобливо ставиться до символів нашої держави. Але разом з тим, понад 95 % здобувачів освіти 8 класу ніколи не бачили випадків неповаги до державних символів. У порівнянні з четвертокласниками ми бачимо нижчі показники участі в зустрічах з громадськими організаціями, волонтерами та учасниками російсько - української війни. Більша частина учнів все-таки брала участь у подібних заходах, хоча понад 16 % здобувачів освіти не знають нічого про такі зустрічі. Думаємо, це пов'язано з тим, що на зустрічі неможливо запросити одразу усі класи, ми робимо це вибірково.
- Наші десятикласники також неоднозначно відповіли на питання : « Чи була у закладі минулого року або нещодавно можливість поспілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій у російсько- українській війні?». Частина здобувачів освіти не спілкувалася з цими людьми, і такий відсоток є більшим у порівнянні з учнями 8 класів, хоча більшість брала участь у подібних заходах. На питання: « Як гадаєте, чи спроможний ваш заклад пробудити в учнів інтерес до історії рідного краю, України, будівничих так : «так»- понад 56 %, «невпевнений»- понад 35%.
Як і учні 4 та 8 класів, десятикласники зазначили, що в закладі освіти спілкуються виключно українською мовою (понад 98 %). Важливою складовою патріотичного виховання є організація шкільних заходів до важливих днів чи пам'ятних дат. Більшість здобувачів освіти, понад 87%, зазначила, що їм подобалася організація подібних заходів, хоча частині учнів подобалися лише ті заходи, які вони готували самостійно. Так само, як і учні 4 та 8 класів, десятикласники не помічала випадків неповаги до державних символів України, хоча частина

здобувачів освіти бачила подібні речі. Знову ж таки думаємо, що мова йде про поведінку учнів під час виконання Державного Гімну. Акцентуємо увагу класних керівників на цьому питанні.

- Батьки здобувачів освіти також зазначили, що спілкування між педагогами та учнями відбувається виключно державною мовою. Таку відповідь дали понад 98% опитаних батьків. Також більшість батьків зазначила, що їхні діти брали участь у заходах , орієнтованих на пізнання історії України. Цю участь батьки описали так : понад 42% учнів з цікавістю їх відвідували, 36 % - із захопленням брали в них участь. Ці показники збігаються з відповідями здобувачів освіти. Також більшість батьків переконана, що в закладі не було фактів неповаги до державних символів.

VI. Культуротворчий

Ключове питання : « Чи наповнений людяністю, повагою до загальнолюдських цінностей, прав людини та її гідності, толерантністю освітній простір закладу?»

Відповідно до показників , які ми отримали , опрацювавши результати моніторингу, можемо назвати освітній простір нашого закладу культуротворчим, оскільки:

Більшість педагогів (майже 99 %) обговорює із здобувачами освіти майбутні спільні мандрівки, поїздки та інші позаурочні заходи. Думаємо, що такі відкриті стосунки позитивно впливають на формування позитивного клімату закладу. Також освітнє середовище впливає на розвиток особистісних рис особистості:

- відповідальність – 97 %
- впевненість в собі – 92%
- сміливість-61%
- підприємливість- 33%
- раціоналізм – 37%

- чесність – 75 %
- почуття власної гідності – 69%
- самолюбство – 1%

За цими показниками ми бачимо, що більшість педагогів переконана: освітнє середовище вчить наших дітей не відступати перед труднощами, відстоювати свою думку, приймати обдумані й раціональні рішення, ставитись з повагою до інших, діяти відповідально.

- Для здобувачів освіти 4 класу були організовані екскурсії , і ми бачимо, відповідно до показників, що майже 94 % учнів з цікавістю брали участь у подібних заходах. Культуротворчим чинником , що впливає на формування особистості , є організація тематичних конкурсів, турнірів та змагань. Більшість здобувачів освіти зазначила, що брали участь у таких заходах. Хоча 17 % здобувачів освіти відповіли, що не брали участі у подібних заходах. Думаємо, це пов'язано з тим, що учні за бажанням беруть участь у змаганнях і турнірах, і є певні критерії , за якими таких учнів обирають. Також ми бачимо, що понад 70% здобувачів освіти відвідували шкільні гуртки та спортивні секції.

Велику роль у формуванні особистості має література- як художня , так і наукова. Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти , ми бачимо, що більшість учнів відвідує шкільну бібліотеку та бере книги для читання. Цей факт нас дуже радує , зважаючи на те , що великою популярністю зараз користуються електронні підручники.

- Восьмикласники відповідали на питання : « Як часто траплялися цьогоріч або під час ваших минулорічних подорожей , учнівських вечорів або інших шкільних заходів такі випадки?»:
 - куріння цигарок
 - ніколи – 56 %
 - інколи – 38%
 - вживання пива, вина
 - ніколи – 86%

інколи – 5 %

- вживання міцних алкогольних напоїв

ніколи – 98 %

інколи – 2%

- розбірки між учнями

ніколи – 52 %

інколи – 46%

Бачимо, що непоодинокими є прояви девіантної поведінки у здобувачів освіти. Причинами паління цигарок та вживання алкоголю є бажання здаватися дорослими, негативний вплив соціальних мереж, зв'язки з «поганою» компанією, цікавість. Розуміємо, що цю проблему потрібно взяти на особливий контроль та намагатися донести до здобувачів освіти наслідки такої поведінки.

Разом з тим , проаналізувавши відповіді наших учнів, бачимо, що їхня духовна культура постійно збагачується: більшість здобувачів освіти беруть участь в екскурсіях, походах в музеї чи театри і зазначають , що такі заходи їм подобаються, хоча незначна частина учнів не беруть участі в подібних заходах. Згідно з даними моніторингу, ми бачимо, що позашкільні заходи позитивно впливають на наших учнів, бо більшість із них зацікавлюється сучасними або історичними діячами після участі чи перегляду уроку чи позаурочного заходу.

Висновок:

За результатами оцінювання показників якості освітнього середовища ми

дійшли висновку, що під час дослідження учасники освітнього процесу зазначають досить високі показники виховного простору в закладі.

Показники «Безпечного» простору можна вважати високими, оскільки більшість учасників освітнього процесу обізнані з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій (пожежі чи повітряної тривоги). Майже усі педагоги, батьки та здобувачі освіти вказують, що забезпечуються необхідні умови виховання та педагогічний захист учнів. Профілактика шкідливих звичок займає в нашому закладі особливе місце, і вона дає свої результати. Більша частина наших учнів ніколи не палили цигарок, не знущалися над іншими учнями, не вживали алкоголю. Більшість учасників освітнього процесу ставляться до дітей з особливими освітніми потребами так само, як і до інших школярів. Соціально-психологічна служба, асистенти вчителів велику увагу приділяють дітям з ООП. Якщо взяти до уваги показники взаємодії адміністрації закладу з педагогами, то ми побачимо, що керівництво закладу відкрите до спілкування, знаходить час для обговорення проблем.

Показники «Відкритого» простору можна вважати досить високими, оскільки більшість учасників освітнього процесу залучені до громадської діяльності та життя громади. Про відкритість нашого виховного простору свідчать хороші показники щодо організації зустрічей з громадськими активістами, організаціями, волонтерами та учасниками бойових дій.

Проаналізувавши відповіді батьків, ми бачимо, що більшість із них впевнені в тому, що педагоги виставляють справедливі оцінки, а вимоги до учнів також є справедливими. На відкритий виховний простір в нашому закладі вказує і те, що більшість ініціатив батьків підтримується дирекцією закладу.

Показники «Демократичного» простору свідчать про високе демократизоване шкільне життя. Відповідно до показників, які ми отримали, можна зазначити, що виховний простір нашого закладу можна назвати демократичним. Учасники освітнього процесу вважають, що вибори до органу учнівського самоврядування пройшли з повним дотриманням норм положення про вибори. Крім того, більшість зазначає, що в основному учнівське самоврядування звітується на щорічних учнівських конференціях, а президент

розповідає про свою діяльність перед учнівським парламентом. Показники свідчать про прозорість взаємовідносин між педагогами та здобувачами освіти, а слово «побори» учні не використовують. Радіємо, що , відповідаючи на питання: « Чи подобається вам відвідувати школу?» , здобувачі освіти 10 класу майже одноголосно відповіли «так». Це вказує на позитивний психологічний клімат класу та закладу, зацікавленість здобувачів освіти в освітньому процесі. Показником демократичності є взаємодія адміністрації закладу та учнівського самоврядування.

Показники простору «Сповненого довіри » можна вважати високими, учасники освітнього процесу покладаються один на одного та співпрацюють у розв'язанні суспільно значущих та особистих проблем. Відповідно до даних , які ми отримали, провівши це дослідження, робимо висновок, що в нашому закладі панують товариські та довірливі взаємини, а освітній простір є сповненим довіри. Більшість педагогів вважає міжособистісні відносини довірливими та товариськими, також такими є відносини з дирекцією, здобувачами освіти та батьками. Майже усі діти можуть звернутися до педагогів з проханням про допомогу. Про довірливі стосунки між здобувачами освіти і педагогами свідчить і робота психологічної служби закладу, яка оцінена на високому рівні. На думку більшості батьків, педагоги та дирекція разом вирішують проблеми та довіряють один одному. Це вказує на те, що батьки добре ознайомлені з діяльністю закладу та взаємодією педагогів та адміністрації, яка базується на засадах довіри та підтримки.

За даними анкетування показники «Патріотичного» простору, забезпечені високі можливості учнів самоідентифікуватися як українці та високі показники громадянської поведінки. У час , коли наша країна бореться за свою свободу та незалежність , цей критерій освітнього середовища є надзвичайно важливим. Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти , освітній простір нашого закладу можна назвати високопатріотичним. Публічне спілкування та освітній процес у закладі відбувається виключно українською мовою. Більшість учасників освітнього процесу зазначає, що учні ініціюють проведення заходів

патріотичного спрямування, що свідчить про їхню громадянську позицію. Також більшість написала, що ніколи не помічали неповаги до державних символів України. Часто заклад відвідують наші випускники-воїни чи захисники України. Такі зустрічі є дуже важливими. Також значна кількість батьків зазначила, що їхні діти брали участь в заходах , орієнтованих на пізнання історії України.

Показники простору «Культуротворчий» високо наповнені людяністю, повагою до загальнолюдських цінностей, прав людини та її гідності, толерантністю освітнього простору закладу. Більшість учасників освітнього процесу обговорює майбутні спільні мандрівки, поїздки та інші позаурочні заходи. Освітнє середовище в нашому закладі вчить дітей не відступати перед труднощами, відстоювати свою думку, приймати обдумані й раціональні рішення, ставитись з повагою до інших, діяти відповідально. Духовна культура здобувачів освіти постійно збагачується. Вони беруть участь в екскурсіях, походах в музеї чи театри і зазначають , що такі заходи їм подобаються. Згідно з даними моніторингу, ми бачимо, що позашкільні заходи позитивно впливають на наших учнів, бо більшість із них зацікавлюється сучасними або історичними діячами після участі чи перегляду уроку чи позаурочного заходу.

За результатами дослідження якості освітнього середовища у закладі ми розробили такі рекомендації:

- посилити увагу контролю куріння електронних цигарок;
- запобігати списуванню домашніх завдань;
- посилити співпрацю учасників освітнього процесу;
- заохотити більше учнів до харчування в шкільній їдальні;
- продовжувати роботу щодо припинення лихослів'я серед учнів.